

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 OSLO

Vår ref.: 2013/7253 - 71048/2013

Deres ref.:

Dato: 30.10.2013

Melding om vedtak. Høring. Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

Vedlagt følger protokoll fra politisk behandling i Østfold fylkeskommune i sak om Høring. Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent av
Elin Tangen Skeide
fylkesplansjef

Kari Ottestad
rådgiver

Kopi til:

Fylkesmannen i Østfold	Postboks 325
KS	Postboks 1378 Vika
Statens vegvesen	Postboks 1010
Region øst	

1502	MOSS
0114	OSLO
2605	LILLEHAMMER

Sentraladministrasjonen

Postadresse: Postboks 220, 1702 Sarpsborg
Kontoradresse: Oscar Pedersensvei 39, Sarpsborg
Telefon: 69 11 70 00 Telefaks: 69 11 70 70

E-post: sentralpost@ostfoldfk.no
Internett: <http://www.ostfoldfk.no/>
Org.nr.: 974 544 407

Saksnr.: 2013/7253
Løpenr.: 54019/2013
Klassering: 113
Saksbehandler: Kari Ottestad

Møtebok – Saksframlegg

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Styret i Østfoldhelsa	09.10.2013	
Fylkesutvalget	17.10.2013	
Fylkestinget	23.10.2013	

Høring. Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

Miljøverndepartementet har sendt forslag til statlig planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging på høring, i medhold av plan- og bygningslovens § 6-2 annet ledd. Frist for uttalelse er satt til 25. oktober.

Vedlegg

1. [Forslag til statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.](#)

Bakgrunn for saken

Regjeringen har bestemt at det skal utarbeides Statlige planretningslinjer (SPR) for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, med utgangspunkt i gjeldende Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging (RPR) fra 1993.

Hensikten med de nye planretningslinjene er å oppnå bedre samordning av bolig-, areal- og transportplanleggingen, både i kommunene, på tvers av kommuner, sektorer og forvaltningsnivåer. Retningslinjene skal også bidra til bedre og mer effektive planprosesser.

Forslag til nye statlige planretningslinjer skal erstatte gjeldende RPR. Kongen i statsråd vedtar Statlige planretningslinjer, som skal ligge til grunn for kommunenes, fylkeskommunenes og statlige myndigheters areal- og transportplanlegging.

Fakta og fylkesrådmannens vurderinger

Hensikten med forslaget er i grove trekk den samme som i gjeldende RPR, men forholdet til *bolig* uttrykkes nå særlig. Dette er nytt, og forholdet til bolig går igjen også i målsettingene og i forslag til retningslinjer. Likeledes er det nytt at det i hensikten uttrykkes at

retningslinjene skal bidra til *bedre og mer effektive planprosesser*. Nedenunder gjengis kort hovedpunktene i endringene i målsettingene. Tilhørende forslag til retningslinjer, som skal bidra til å oppnå hensikten og nå målene, presenteres med fylkesrådmannens vurderinger av endringene.

Endringene som uttrykkes gjennom målsettingene (pkt 3) forstås som en dreining mot sterkere fokus på tilstrekkelig boligbygging, kollektivfokus i byer/tettsteder, helse og livskvalitet samt langsiktighet og fleksibilitet.

Retningslinjene som foreslås for å følge opp disse endringene beskrives under med fylkesrådmannens vurdering:

Mer effektive planprosesser

I forslag til retningslinje pkt. 6.8 foreslås bruk av statlige planvirkemidler særlig for prioriterte samferdselsprosjekter. ØFK vil bemerke at bruk av statlige virkemidler kan gå på bekostning av medvirkning og demokrati. Erfaringer viser at planprosessene har blitt kompliserte og tidkrevende på grunn av statens egne krav om KVV, KS1 og KS2, som har sin begrunnelse i hensynet til økonomisk effektivitet. De økonomiske hensynene veier således tyngre enn de demokratiske. En alternativ vei er å forenkle noen av kravene i planprosessene.

Mer effektive planprosesser kan blant annet oppnås ved entydige mål, målavklaringer der statlige målområder er i konflikt, samordning og avklaringer i regionale planer og ved bruk av rett planverktøy særlig når det gjelder store infrastrukturprosjekter.

I gjeldende RTP (pkt. 3.3), er det uttrykt at «*innenfor gangavstand fra stasjoner/knutepunkter på hovedårer for kollektivnettet, kan utbyggingshensyn tillegges større vekt enn vern*» (under visse forutsetninger). Fylkesrådmannens erfaringer er at denne formuleringen ikke i hensiktsmessig grad har bidratt til å avklare konfliktene mellom to ulike nasjonale mål, dvs. konflikten mellom jordvern og byutvikling. Med den foreslåtte nye formuleringen i pkt. 4.2 «*ny utbygging bør styres mot områder med færrest mulig arealkonflikter*» opplever fylkesrådmannen at denne målkonflikten blir stående uavklart. Konflikten fremstår enda tydeligere med denne mer moderate formuleringen. Fylkesrådmannen leser denne formuleringen sammen med målsettingen om «*kompakt utvikling av byer og tettsteder, redusere transportbehovet og styrke grunnlaget for klima-, og miljøvennlige transporter*», og ber om at formuleringen i retningslinje 4.2 blir vurdert på nytt opp mot dette. Det er uheldig om forslag til SPR bidrar til enda større uklarheter rundt statlige mål.

Generelt vil fylkesrådmannen trekke frem at gjeldende RPR for ATP ikke tar tilstrekkelig hensyn til behovet for avklaringer av offentlige/statlige målkonflikter. Det er derfor positivt at forslag til SPR i større grad fokuserer på samordning gjennom regionale planer (se neste avsnitt). Dette er en viktig arena for avklaring av regionale og statlige målkonflikter. Gevinsten ligger i større forutsigbarhet i samfunnsutviklingen generelt og i planleggingen spesielt. Tidlige avklaringer reduserer behovet for statlige og regionale myndigheter og for å nytte innsigelse i påfølgende planprosesser.

Regionale helhetsløsninger

Målet om regionale helhetsløsninger er videreført inn i forslag til SPR. I forslag til retningslinjer har imidlertid bruk av regionale planer fått større fokus, fra å være en retningslinje som sier noe om at prinsippene i RTP *bør* nedfelles i en fylkesdelplan, til det nye forslaget som sier at «*rammene for utbyggingsmønster og transportsystem skal fastsettes i regionale planer*».

På denne måten kan det sies at forslag til SPR slår fast at Fylkesplanen for Østfold er utarbeidet over en lest som nå nyttes som utgangspunkt for å forsterke fokus på nettopp samordningen i areal- og transportplanleggingen på tvers av kommunegrensene.

Bolig

I arbeidet med boligmeldingen ble nye SPR presentert som et verktøy for å sikre at det blir bygget flere boliger raskere, gjennom sterkere krav til kommunene og fylkeskommunene. Forslaget til SPR vektlegger at det er et viktig *mål* (pkt. 3) for planleggingen å legge til rette for tilstrekkelig boligbygging i områder med press på boligmarkedet og en hensiktsmessig fordeling av veksten.

Retningslinjer for areal- og transportplanlegging er i seg selv ikke tilstrekkelig virkemiddel for å sikre «tilstrekkelig boligbygging», men temaet blir fokusert i retningslinjene gjennom å tydeliggjøre at langsiktig planlegging skal tuftes på oppdaterte prognoser for befolkningsvekst og endringer i befolkningssammensetningen. Likeledes vektlegges bruk av arealregnskap som avklarer arealreserver til bl.a. bolig. Fokuset på bolig er ellers, som i gjeldende RPR knyttet til forsterkning av knutepunkt og grunnlaget for kollektivtrafikken. Fylkesrådmannen mener dette er i tråd med Fylkesplanen for Østfold og i tråd med hva kommunene legger til grunn for sin langsiktige planlegging i fylket.

Kollektiv, sykkel og gange og knutepunktsutvikling

Fylkesrådmannen vil særlig peke på at det i målsettingen er trukket frem at vekst i transport i storbyområdene skal tas gjennom kollektiv/sykkel og gange.

ØFK leser dette som en skjerping av gjeldende RTP, og mener det er en ambisiøs målsetting for storbyområdene.

Retningslinjene følger opp målsettingen gjennom retningslinjer som fokuserer på å sikre grunnlaget for kollektivtrafikken og at regionale planer skal avklare rammene for utbyggingsstruktur, avgrensning av by- og tettstedsområder (langsiktig grense), lokalisering av handels- og servicefunksjoner og hovedtrekkene i transportsystemet, herunder knutepunkt for kollektivtrafikken samt regional fordeling av boligbyggingen.

Forslaget vektlegger at potensiale for fortetting og transformasjon i byggesonene må utnyttes før nye utbyggingsområder tas i bruk (pkt. 4.4). Dette er positivt, men også en utfordring for kommunene, særlig i forhold til å ta i bruk nye virkemidler i samfunnsplanleggingen ut over planverktøyet i PBL og innta nye roller for å synliggjøre og tilgjengeliggjøre potensialene i de by-/tettstedsområdene som allerede er tatt i bruk. For at

utviklingen ikke skal stoppe opp, må det være rom for å utvise skjønn, slik at behov for nye arealer står i rimelig forhold til det reelle fortetningspotensialet. Slik fylkesrådmannen leser forslaget er det åpnet for utøvelse av slikt skjønn i pkt 2, som sier at det *«likevel må utøves skjønnsmessig og tilpasses regionale og lokale utfordringer.»*

Fylkesrådmannen mener videre det er en viktig presisering (pkt. 4.6) at SPR også gjelder for besøksintensive statlige virksomheter, slik at også lokalisering av disse i større grad bidrar til å støtte opp under utviklingen av levende byer- og tettstedssentra.

Helse og livskvalitet

Målet i forslag til SPR tar opp i seg at samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging bla.a skal fremme helse og livskvalitet. Fylkesrådmannen leser forslag til retningslinjer slik at det er fokus på korte avstander, redusert bilbruk, planlegging av uteområder, lysforhold og bokvalitet i områder med høy arealutnyttelse, hensyn til grønnstruktur, naturmangfold og kulturhistoriske og estetiske verdier som bidrar til å fremme bokvalitet og gode levekår.

Langsiktighet og fleksibilitet

I forslagens målsetting vektlegges langsiktighet i planleggingen og fleksibilitet til å håndtere endringer i demografi, etterspørsel og annet som har betydning for planleggingen.

Fylkesrådmannen mener det er positivt at langsiktighet og fleksibilitet blir tydeliggjort. Langsiktighet i planleggingen er en forutsetning for å kunne gjøre valg for en villet utvikling over tid, og som ikke lar seg gjennomføre innenfor rammen av en økonomiplanperiode. Likevel er det behov for å ha rom for å justere underveis, ettersom forutsetningene for planene endres over tid.

Retningslinjene foreslår at regionale planer bør trekke opp langsiktige og tydelige grenser mellom by- og tettstedsområder og viktige landbruks-, natur- og friluftsområder.

Erfaringer fra Østfold viser at dette bidrar til å fremme mer effektiv arealutnyttelse og muliggjør bedring av kollektivgrunnlaget.

Forslaget til retningslinjer presiserer at de ikke er til hinder for at det planlegges for et mer differensiert bosettingsmønster i områder med mindre befolkningspress. Fylkesrådmannen mener dette er et godt utgangspunkt for regionvis drøfting av senterstruktur og utbyggingsmønster i de regionale planene, som skal ligge til grunn for revidering av kommuneplanene.

I forslag til retningslinjer heter det at infrastruktur og fremkommelighet for kollektivtrafikken skal prioriteres i planleggingen. Videre at knutepunktene bør utvikles med gode overgangsmuligheter mellom ulike transportmidler. Tiltak for å begrense biltrafikken, herunder parkeringsrestriksjoner, bør tas i bruk som trafikkregulerende tiltak i by- og tettstedsområder hvor det finnes et godt tilbud kollektivreisende, gående og syklende.

Fylkesrådmannen leser retningslinjene som en oppfølging og forsterking av tiltak som gavner kollektivtrafikk, sykling og gange på bekostning av bilbruk og ved hjelp av restriktive tiltak. Arbeidet med knutepunktutvikling og et «sømløst» kollektivtilbud er krevende og fordrer deltagelse og samarbeid med regionale myndigheter, og også deltagelse fra statens side.

Beslutningsunderlaget

Målsettingen vektlegger effektive planprosesser, langsiktig perspektiv i planleggingen, fleksibilitet til å håndtere endringer samt gode regionale helhetsløsninger på tvers av kommunegrensene.

Retningslinjene følger opp dette med krav om brede alternativvurderinger og konsekvensutredninger samt at regionale planer skal vurdere fremtidige utbyggingsområder. Fylkesrådmannen mener at i de tilfeller det utarbeides KVV må utredninger av alternativer og konsekvenser som gjøres her ses i sammenheng med KU og planlegging etter PBL, slik at ressurser og tid kan spares i planprosessene.

Ved økt behov for transportkapasitet foreslår retningslinjene at det som del av vurderingene skal ses på tiltak for å begrense privatbiltrafikken. Dette leser fylkesrådmannen som en innstramming i forhold til dagens RTP. Det er i tråd med de prinsipper som ligger til grunn for belønningsordningen. Fylkesrådmannen leser dette forslaget sammen med retningslinjen som sier at tiltak for å begrense biltrafikken bør tas i bruk hvor det finnes et godt tilbud for kollektivreisende, gående og syklende. På denne måten kan virkemiddelet tilpasses de lokale forhold og senterstrukturens ulike nivåer.

Offentlige myndigheters ansvar i planleggingen

Innenfor avsnittet om ansvar og roller vil fylkesrådmannen særlig trekke frem at forslaget fokuserer på at statlige samferdselsmyndigheter må samordne sitt arbeid med konseptvalgutredninger, bypakker og helhetlige forpliktende bymiljøavtaler med regional og kommunal planlegging etter plan- og bygningsloven. Fylkesrådmannen mener dette er viktig for å få til fleksible og effektive planprosesser.

Det er også positivt at det pekes spesielt på at retningslinjene skal legges til grunn for lokalisering av statlige etater og foretak, og at statlige myndigheters innspill til regionale og kommunale planforslag bør samordnes så langt det er mulig.

Fylkesrådmannens forslag til innstilling

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging er en forsterkning av gjeldende rikspolitisk retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging. Østfold fylkeskommune forstår forslaget som en dreining mot sterkere fokus på tilstrekkelig boligbygging, styrking av kollektivunderlaget, helse og livskvalitet samt langsiktighet og fleksibilitet.

Det er særlig positivt at:

- ♦ Statlige samferdselsmyndigheter må samordne sitt arbeid med konseptvalgutredninger, bypakker og helhetlige forpliktende bymiljøavtaler med regional og kommunal planlegging for å sikre mer effektive og fleksible planprosesser.
- ♦ Det pekes spesielt på at retningslinjene skal legges til grunn for lokalisering av statlige etater og foretak.
- ♦ Statlige myndigheters innspill til regionale og kommunale planforslag bør samordnes så langt det er mulig.

Østfold fylkeskommune mener følgende bør presiseres ytterligere i planretningslinjene:

- ♦ Retningslinjene bør formuleres slik at det ikke skapes uklarheter rundt statlige mål.
- ♦ Knutepunktutvikling og et «sømløst» kollektivtilbud krever deltagelse og forpliktende samarbeid mellom mange aktører, deriblant kommunene, regionale myndigheter og staten.

Styret i Østfoldhelsas behandling:

Representanten Monica Gåsvatn (H) fremmet følgende endringsforslag:

Østfold fylkeskommune foreslår at:

- ♦ Bestemmelsene i plan- og bygningsloven om statlige planretningslinjer og statlige planbestemmelser fjernes. Berørt statlig organ kan fremme innsigelse til forslag til kommunens arealdel og reguleringsplan dersom planforslaget er i strid med bestemmelser i lov, forskrift, overordnet plan eller vedtatte mål vedtatt av Stortinget.
- ♦ Ansvaret for plandelen i plan- og bygningsloven overføres fra Miljøverndepartementet til Kommunal og regionaldepartementet.
- ♦ Forvaltningsmyndigheten over områder som er vernet med hjemmel i naturmangfoldloven legges til berørte kommuner.
- ♦ Det stilles krav til statlige tilsynsorganer og direktorater om å koordinere sine uttalelser overfor kommunene i lokale saker.
- ♦ Redusere antall statlige innsigelsesinstanser.

Votering:

Fylkesrådmannens forslag til innstilling ble vedtatt med 4 stemmer mot 1 stemme avgitt for Monica Gåsvatns forslag.

Styret i Østfoldhelsas uttalelse 09.10.2013:

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging er en forsterkning av gjeldende rikspolitisk retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging. Østfold fylkeskommune forstår forslaget som en dreining mot sterkere fokus på tilstrekkelig boligbygging, styrking av kollektivunderlaget, helse og livskvalitet samt langsiktighet og fleksibilitet.

Det er særlig positivt at:

- ♦ Statlige samferdselsmyndigheter må samordne sitt arbeid med konseptvalgutredninger, bypakker og helhetlige forpliktende bymiljøavtaler med regional og kommunal planlegging for å sikre mer effektive og fleksible planprosesser.
- ♦ Det pekes spesielt på at retningslinjene skal legges til grunn for lokalisering av statlige etater og foretak.
- ♦ Statlige myndigheters innspill til regionale og kommunale planforslag bør samordnes så langt det er mulig.

Østfold fylkeskommune mener følgende bør presiseres ytterligere i planretningslinjene:

- ♦ Retningslinjene bør formuleres slik at det ikke skapes uklarheter rundt statlige mål.

- ♦ Knutepunktutvikling og et «sømløst» kollektivtilbud krever deltagelse og forpliktende samarbeid mellom mange aktører, deriblant kommunene, regionale myndigheter og staten.

Fylkesutvalgets behandling:

Representanten Per Inge Bjerknes (Sp) framsatte følgende tilleggs- og endringsforslag:

Nest siste kulepunkt, om statlige mål, endres til:

- ♦ Retningslinjene bør tydeligere beskrive hvordan nasjonale målkonflikter skal avklares, og når ikke annet fremgår, avklares målkonflikten gjennom regional plan.

Forslag til nytt kulepunkt:

- ♦ For at regional plan skal fungere som et enda bedre verktøy også for å nå nasjonale målsettinger, bør flere regionale virkemidler forsterkes, særlig omfanget av regionale utviklingsmidler til områdene rundt Oslofjorden.

Tredje kulepunkt, 1. avsnitt, flyttes til 2. avsnitt og endres til:

- ♦ Statlige myndigheters innspill til regionale og kommunale planforslag skal samordnes så langt det er mulig.

Representanten Gretha Kant (H) fremmet følgende endringsforslag:

Østfold fylkeskommune foreslår at:

- ♦ Bestemmelsene i plan- og bygningsloven om statlige planretningslinjer og statlige planbestemmelser fjernes. Berørt statlig organ kan fremme innsigelse til forslag til kommunens arealdel og reguleringsplan dersom planforslaget er i strid med bestemmelser i lov, forskrift, overordnet plan eller vedtatte mål vedtatt av Stortinget.
- ♦ Ansvaret for plandelen i plan- og bygningsloven overføres fra Miljøverndepartementet til Kommunal og regionaldepartementet.
- ♦ Forvaltningsmyndigheten over områder som er vernet med hjemmel i naturmangfoldloven legges til berørte kommuner.
- ♦ Det stilles krav til statlige tilsynsorganer og direktorater om å koordinere sine uttalelser overfor kommunene i lokale saker.
- ♦ Redusere antall statlige innsigelsesinstanser.

Fylkesordfører Ole Haabeth (Ap) foreslo som saksordfører:

Siv Jacobsen (Ap)

Votering:

Fylkesrådmannens forslag til innstilling fikk 2 stemmer og falt (FrP).

Gretha Kants forslag fikk 3 stemmer og falt (H).

Fylkesrådmannens forslag til innstilling med tilleggs- og endringsforslaget fra Per Inge Bjerknes ble vedtatt med 6 mot 5 stemmer (H, FrP).

Fylkesordførerens forslag til saksordfører ble enstemmig vedtatt.

Fylkesutvalgets innstilling 17.10.2013:

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging er en forsterkning av gjeldende rikspolitisk retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging. Østfold fylkeskommune forstår forslaget som en dreining mot sterkere fokus på tilstrekkelig boligbygging, styrking av kollektivunderlaget, helse og livskvalitet samt langsiktighet og fleksibilitet.

Det er særlig positivt at:

- ♦ Statlige samferdselsmyndigheter må samordne sitt arbeid med konseptvalgutredninger, bypakker og helhetlige forpliktende bymiljøavtaler med regional og kommunal planlegging for å sikre mer effektive og fleksible planprosesser.
- ♦ Det pekes spesielt på at retningslinjene skal legges til grunn for lokalisering av statlige etater og foretak.

Østfold fylkeskommune mener følgende bør presiseres ytterligere i planretningslinjene:

- ♦ Retningslinjene bør tydeligere beskrive hvordan nasjonale målkonflikter skal avklares, og når ikke annet fremgår, avklares målkonflikten gjennom regional plan.
- ♦ For at regional plan skal fungere som et enda bedre verktøy også for å nå nasjonale målsettinger, bør flere regionale virkemidler forsterkes, særlig omfanget av regionale utviklingsmidler til områdene rundt Oslofjorden.
- ♦ Knutepunktutvikling og et «sømløst» kollektivtilbud krever deltagelse og forpliktende samarbeid mellom mange aktører, deriblant kommunene, regionale myndigheter og staten.
- ♦ Statlige myndigheters innspill til regionale og kommunale planforslag skal samordnes så langt det er mulig.

Saksordfører: Siv Jacobsen (Ap)

Fylkestingets behandling:

Saksordfører: Siv Jacobsen (Ap)

Representanten Gretha Kant (H) gjenopptok følgende endringsforslag framsatt under fylkesutvalgets behandling:

Østfold fylkeskommune foreslår at:

- ♦ Bestemmelsene i plan- og bygningsloven om statlige planretningslinjer og statlige planbestemmelser fjernes. Berørt statlig organ kan fremme innsigelse til forslag til kommunens arealdel og reguleringsplan dersom planforslaget er i strid med bestemmelser i lov, forskrift, overordnet plan eller vedtatte mål vedtatt av Stortinget.
- ♦ Ansvaret for plandelen i plan- og bygningsloven overføres fra Miljøverndepartementet til Kommunal og regionaldepartementet.
- ♦ Forvaltningsmyndigheten over områder som er vernet med hjemmel i naturmangfoldloven legges til berørte kommuner.

- ♣ Det stilles krav til statlige tilsynsorganer og direktorater om å koordinere sine uttalelser overfor kommunene i lokale saker.
- ♣ Redusere antall statlige innsigelsesinstanser.

Votering:

Det ble først votert over fylkesrådmannens forslag til innstilling som fikk 5 stemmer og falt (FrP, V).

Gretha Kants forslag fikk 9 stemmer og falt (H).

Fylkesutvalgets innstilling ble vedtatt 21 mot 13 stemmer (H, FrP).

Fylkestingets vedtak 23.10.2013:

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging er en forsterkning av gjeldende rikspolitisk retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging. Østfold fylkeskommune forstår forslaget som en dreining mot sterkere fokus på tilstrekkelig boligbygging, styrking av kollektivunderlaget, helse og livskvalitet samt langsiktighet og fleksibilitet.

Det er særlig positivt at:

- ♣ Statlige samferdselsmyndigheter må samordne sitt arbeid med konseptvalgutredninger, bypakker og helhetlige forpliktende bymiljøavtaler med regional og kommunal planlegging for å sikre mer effektive og fleksible planprosesser.
- ♣ Det pekes spesielt på at retningslinjene skal legges til grunn for lokalisering av statlige etater og foretak.

Østfold fylkeskommune mener følgende bør presiseres ytterligere i planretningslinjene:

- ♣ Retningslinjene bør tydeligere beskrive hvordan nasjonale målkonflikter skal avklares, og når ikke annet fremgår, avklares målkonflikten gjennom regional plan.
- ♣ For at regional plan skal fungere som et enda bedre verktøy også for å nå nasjonale målsettinger, bør flere regionale virkemidler forsterkes, særlig omfanget av regionale utviklingsmidler til områdene rundt Oslofjorden.
- ♣ Knutepunktutvikling og et «sømløst» kollektivtilbud krever deltagelse og forpliktende samarbeid mellom mange aktører, deriblant kommunene, regionale myndigheter og staten.
- ♣ Statlige myndigheters innspill til regionale og kommunale planforslag skal samordnes så langt det er mulig.

Følgende hadde ordet i saken: Siv Jacobsen, Gretha Kant og Frederikke Stensrød.

Atle Haga
fylkesrådmann

Elisabeth Dahle
fylkesdirektør